№ 20. КИЇВ. ЖОВТЕНЬ 1950 р. РІК ВИДАННЯ X ЦІНА 1 КРБ.

П е р е ц ь

Першим декретом Радянської влади в 1917 р. був декрет про мир.

(Із Історії СРСР).

НАРОДЖЕНИЙ ЖОВТНЕМ

Мал. В. ЛИТВИНЕНКА

Здоровенькі були!

Мов бачу: прийшли Ви зі свята в цей день, в строю наспівавшись любимих пісень, і «Перець» свіженький у руки взяли... Проглянули.

— Єсть «Здоровенькі були!»!..

І зразу, не встигши збагнути ще зміст, цікавитесь, певно:

— До кого ж цей лист?

Так от що, мій друже! В цей радісний час мій лист не «до когось», а саме до Вас!

До Вас, переможці, до Вас, читачі, хто з піснею щастя, з синком на плечі, із прапором миру в робочих руках сьогодні крокує в жовтневих рядах, країни радянської сила і цвіт! — до Вас моє слово, мій щирий привіт!

Це з Вами ділю я святкову красу, співаю в колонах, плакати несу, танцюю у колі... і знову іду в могутнім, як море, святковім ряду!..

Пливуть транспаранти.. пливуть прапори... І цифра на них —

33!

33!

Ми тридцять три літа мужніли й росли! Тому і кажу:

— Здоровенькі були!

Вітаючи Вас, закликаю, як друг:

— Брати-переможці, погляньте навкруг!

Погляньте! Який він багатий, наш край, який ми збираєм в полях урожай, які в нас заводи, палаци, міста, як сила радянська зроста і зроста, які на землі нашій квітнуть сади! Це Жовтня великого зрілі плоди!

Погляньте! Он лави студентські ідуть. Це Жовтень відкрив до освіти їм путь. Попереду йде їх професор-старик — це ж панський колишній батрак-чередник! Його, як мільйони народних синів, до храму науки наш Жовтень привів!

Наш Жовтень! Це світлі його прапори вели на колгоспні поля трактори, комбайни і тисячі інших машин, щоб праці тяжкої не знав селянин. І там, де проклав свої борозни він, сьогодні — погляньте! — на тисячі гін цвітуть, зеленіють колгоспні поля! Із Жовтнем у нас оновилась земля! Із Жовтнем ми, друзі, до щастя прийшли. Тому і кажу:

— Здоровенькі були!

Що ми здоровенькі — то це не секрет.

Та будем сильніші!

Погляньте вперед! Народ наш радянський, народ-богатир, що віддано бореться в світі за мир — на Волзі, Дніпрі і на Аму-Дар'ї, почав Комунізму будови свої! Вогні Сталінграда й Каховської ГЕС засяють світліше, як зорі небес. В пустельних краях, в далині степовій, де вільно гуляв буревій-суховій, де вічне безводдя — найбільша біда, — сторіками лине цілюща вода! Де піски лежали, там років за п'ять — зеленії ниви в цвіту зашумлять, дозріє бавовна, розквітнуть сади, дуби лісосмуг стануть стрункo в ряди... Лиш в нас це можливо— і більше ніде! Бо Жовтня зоря в Комунізм нас веде!

Хіба тільки нас?!

Вже за нами услід сусідні народи (на захід і схід!), розбивши неправди кайдани упрах, — стають на Жовтневий, на сонячний шлях. Не тільки стають, а вже стали! Пішли!..

І їм я кажу:

— Здоровенькі були!

На успіхи наші — рівняється світ! Тому й скаженіє все більш Уолл-стріт, не може змиритись з цим фактом ніяк у Білому лігвиську Труменхижак. Трясе його трясця (все дужче трясе!), загарбницькі кігті в злобі він гризе. Чим більше трудящих у світі за мир, тим більше лютує цей кат, лицемір. Кривавий агресор, душитель свобод, він бомби звалив на корейський народ. Кружляє над ним і клює, немов крук, плануючи світ весь загарбать до рук. Диктаторів-босів слухняний «патрон» дітей убиває під флагом ООН. Блазень, що корчить із себе «божка», в кривавій війні він рятунку шука.

Рятунку не буде, як, круче, не кряч!

Над світом наш Жовтень сьогодні сурмач! Сурмить на землі він — на всю її ширу:

— Вставайте, трудящі, на битву за мир!

Всі чесні люди — обрали цю путь: до табору миру мільйони ідуть, мільйони простих на землі трударів, що візьмуть за горло війни паліїв!

Борцям, що за мир голоси підняли, кажу від душі:

— Здоровенькі були!

...В день свята Великого, в радісний час, свій лист, що його адресую до Вас, закінчу я так, як закінчили б Ви:

— Живи, наша правда, у світі! Живи! Хай казиться ворог — наш рух не спинить! Рости нам і квітнуть, своє нам робить!

Якщо Ви шахтар, то в листі через Вас вітаю зі святом увесь наш Донбас. Якщо сталевар Ви, то прошу — прийміть усім металургам од мене привіт. Якщо Ви артілі прославлений син, то всім хліборобам од мене поклін! Якщо я Ваш фах не вгадав тут якраз, — все рівно —

Вітання моє і до Вас!

НЕ ТРЕБА СЛІВ

Мал. С. САМУМА

Іноземні гості. — Не турбуйтеся, товаришко перекладачко! Нам усе зрозуміло без слів!

ТРУМЕНОВІ ХАЗЯЇНИ

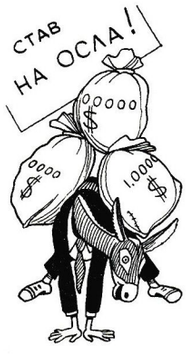

СТАВКА НА ОСЛА

У Гаррі Трумена, тридцять третього президента «Сполучених Лінчуючих Штатів», як влучно назвав США Марк Твен, на столі стоїть безліч ослів із пластмаси і пап'є-маше. Президент знаходить в цих ослах джерело натхнення для своєї державної діяльності. Осел — емблема демократичної партії, до якої, як відомо, належить і Трумен. Спостерігаючи цю зворушливу дружбу осла з президентом, пригадуєш афоризм: «Скажи мені, хто твій друг, і я скажу, хто ти...»

Гаррі Трумен — баптист. Він щиро переконаний, що його створив сам господь бог. У такому разі можна сміливо сказати словами Марка Твена, що «його було створено в останній день, коли бог уже втомився». На долю Гаррі Трумена не залишилося ніяких талантів.

Про себе Трумен розказує: «У нашому роду всього потроху. Якщо потрусити родовідне дерево, то може впасти що завгодно». Американське прислів'я гласить: «У кожному є якась частка доктора, поета й дурня». Як відомо, ні доктора, ні поета з Гаррі Трумена не вийшло...

Саме це й припало до вподоби босові демократичної партії штату Міссурі Пендергасту, який висунув кандидатуру Гаррі Трумена до сенату. «Мені,— сказав Пендергаст, — хочеться продемонструвати, що добре змащена машина (виборча.— **Ред.**) може провести в сенат навіть посильного».

Недавно член палати представників од штату Міссурі Шорт розказав про цю машину цікаві подробиці:

«Коли підрахували бюлетені, то виявилося, що Трумен дістав більшість, зібравши біля 137 тисяч голосів. Це число майже вдвічі перевищувало тодішнє число виборців у Канзас-сіті». За Трумена «голосували» не тільки живі, а й мерці, що покинули грішну землю двадцять років тому. Їх імена було вписано у виборчі бюлетені прямо з надгробних пам'ятників.

В'їхавши у сенат на голосах мерців, Трумен згодом використав ще одного знаменитого мерця. Він потрапив у президенти на платформі, вкраденій у покійного Рузвельта. Його програма була ще «лівішою» програми Рузвельта і, як влучно підкреслювали дотепні спостерігачі... «лівішою самого Трумена». Та, незважаючи на таку «лівизну», бізнесмени сміливо ставили під час виборів на осла — тобто на демократичну партію, проти «слона» (емблема республіканців).

Фінансування виборчої кампанії—найвитонченіший вид хабара. Він гарантує «хабародавцям» після перемоги їхнього кандидата вигідні урядові замовлення й пости. Великий промисловець Люїс Джонсон дав на виборчу кампанію демократичної партії півтора мільйона доларів. Він заявив при цьому, що «мати хороші стосунки з урядом, це теж... великий бізнес». Манхеттенський фабрикант пластмаси Натан Ліхтблау дав гроші Труменові на рекламу. «Я, — сказав він, — не хочу ніякої посади. Я просто дію, як аматор». Визначний ділок Альберт Грінфельд оплатив радіостанціям час, потрібний для виступів Трумена, і т. д.

Після виборів «посильний» Уолл-стріту Трумен швидко сповз з своєї лівої платформи вправо. Із 125 найважливіших урядових посад, затверджених президентом, 49 дістали банкіри, фінансисти, промисловці, 31 — військові і 17 — адвокати, зв'язані з крупним капіталом. Резиденція уряду фактично перемістилася з Вашінгтона на Уолл-стріт. Тут вершиться і внутрішня, і зовнішня політика теперішнього уряду США. Уолл-стріт постачає Труменові радників з усіх питань. За їх допомогою зовнішня політика США перетворилася на звичайний бізнес, а весь американський уряд став комерційною фірмою під зоряно-смугастим стягом.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ГАНГСТЕРІВ

Шестидесятирічний Френк Костелло — президент «79 Уолл-стріт корпорейшен», зв'язаної з каліфорнійською нафтою.

Одночасно Костелло очолює велику організацію нью-йоркських гангстерів «Комбінейшен». Йому належать картярські кубла й нічні клуби від Флориди до Каліфорнії. Він фінансує все, починаючи від торгівлі наркотиками і кінчаючи крадіжками дорогоцінностей.

Замолоду Костелло сидів у тюрмі за крадіжку, згвалтування й за незаконне носіння револьвера. Далі він вирішив діяти хоч і не чесно, але чисто.

У гангстерських колах Костелло проповідує мир, бо ворожнеча між окремими бандами погано впливає на бізнес. Він скликав в Атлантік-сіті мирну конференцію бандитів, на якій, між іншим, сказав: «Щоб жити самим, треба давати жити іншим». На цій конференції було проведено розподіл, «сфер впливу» між окремими гангстерськими зграями і засновано бандитський суд для мирного розв'язання гангстерських конфліктів.

Костелло, капітал якого перевищив уже 2 мільярди доларів, за свідченням преси, став «одним з десяти наймогутніших людей країни». Його фотографії не сходять з сторінок журналів. Зухвалість Костелло досягла вершини, коли він у 1943 році висунув на посаду верховного судді штату Нью-Йорк демократа Томаса Аврелліо і, «натиснувши на долар», добився його обрання.

Бандит обрав суддю! Чим не типовий американський дотеп?

Торік у центрі Нью-Йорка, в Манхеттені, у фешенебельному ресторані «Копакабана» Френк Костелло дав обід на честь... «Армії спасіння». На цьому обіді були присутні 150 найвідоміших політичних діячів і в тому числі... Гаррі Трумен.

Президент у гостях у бандита!..

На обіді верховний суддя штату Нью-Йорк Томас Аврелліо розмовляв з гангстером Френком Костелло. Ось їхня розмова:

Суддя: — Доброго ранку, Френк! Як ви поживаєте? Дякую вам за все на світі!

Бандит: — Вітаю. Все йде добре. Коли я кажу, що все йде добре, ви повинні радіти.

Суддя: — Це чудово. Я хочу запевнити вас у моїй лояльності і дякую за все, що ви зробили. Це ніколи не забудеться!..

На цьому обіді Гаррі Трумен виступив з промовою, в якій вітав «Армію спасіння»...

Президент на обіді в короля гангстерів вітає організацію, яку фінансують бандити.

ЧОРНИЙ ІНДИК НЕСЕ БІЛІ ЯЙЦЯ

Зв'язок Костелло з Труменом здійснювався через генерала Гаррі Вогана. Воган — особистий помічник президента у військових справах і кращий партнер у грі в покер. Цей помічник використав свій генеральський чин, телефон Білого дому і свою близькість до Трумена у власних інтересах і в інтересах великих фінансистів.

Недавно Воган попався на хабарах. Для розгляду цієї скандальної справи було створено спеціальний комітет сенату. Допит свідка — фабриканта холодильників Альберта Гросса з Мільвуокі провадив сенатор від штату Вісконсін Мак-Карті (який, до речі, теж одержав 50 тисяч доларів хабара від великої видавничої фірми). Наводимо допит дослівно:

Мак-Карті: — Хто замовляв холодильники?

Гросс: — Чи повинен я відповідати?

Мак-Карті: — Так.

Гросс (посміхаючись): — Замовляв Гаррі Воган.

Мак-Карті: — А хто платив за них?

Гросс: — За холодильники. платили інші фірми по 2265 доларів за кожен, зокрема, фірма «Верлі компані», де раніш працював приятель Костелло Джон Мерігон, колишній контрабандист з Канзас-сіті. Джон Мерігон надсилав на адресу малого Білого дому (особиста резиденція Трумена. — **Ред.**) ящики з шампанським для пані Трумен. А коли ці ящики розпакували, в них виявили не шампанське, а контрабандні ефірні масла для виробництва духів.

Мак-Карті (перебиває): — Все, що сказав Гросс, треба добре перевірити до того, як продовжувати далі!..

І комісія на час припинила роботу.

Коли Трумена було обрано президентом, він сказав своїй дочці: «Маргарет, поклич сюди свою матір, нас будуть ще раз фотографувати». А коли його дружина попалася з ящиками контрабанди, Гаррі Трумен не покликав: «Маргарет, нас будуть фотографувати». Навпаки, він оголосив, що «все це інтриги республіканців» і що він «не змінює своєї думки про свого приятеля Гаррі Вогана».

Не чекаючи закінчення розслідування, генерал Воган утік на курорт у Гватемалу. Там його зустріли кореспонденти, яким він заявив, що «вся ця тема — дурниці. Я знаю, що у Вашінгтоні є принаймні 300 чоловік таких, як я, що продають свої зв'язки з урядом бізнесменам, які прагнуть одержати державні замовлення».

Розслідування показало, що такі бандити-бізнесмени, як Хант, Мулінг і Френк Костелло, мали через Вогана безпосередній зв'язок з Труменом. Республіканці зняли галас. Тоді «осли» (демократи) відразу ж поступилися кількома теплими посадами «слонам» (республіканцям). Скандальну справу замазали або, як кажуть американці, «довели, що і чорний індик несе білі яйця».

Гаррі Трумен продовжує хазяйнувати у Білому домі. Щодня одну годину він молиться баптистському богові за здоров'я своїх багатих хазяїнів і благодійників. Останні 23 години на добу Трумен, з наказу свого головного божества Долара, знищує мирне населення Кореї, готує нову світову війну і до хрипоти галасує, що цим самим він бореться за мир у всьому світі.

Френк Костелло і К°, підраховуючи свої прибутки, мають усі підстави бути задоволеними криваво-святенницькою діяльністю свого посильного.

П. ЛУБЕНСЬКИЙ.
М. ІВАНЧЕНКО.

Ілюстрації В. ГРИГОР'ЄВА

ПОЛІТИЧНІ ЕПІГРАМИ

ГАРРІ ТРУМЕН

Його патрони нам відомі:
Це Форд, це Морган. — їх не два...
Під їхню дудку в Білім домі
Чечотку Гаррі вибива.

ТІТО

Дарма на Гаррі він кива,
Й шука рятунку в нього всує:
Над ним кружляє вже мушва.
Вона у ньому падло чує.

АЧЕСОН

Він може, знаєте, що втнуть?
За пояс Геббельса заткнути,
Якщо йому також дадуть
В свій час крисиної отрути.

НОВЕ ПРИСЛІВ'Я

Тремтіть, убивці та іуди, —
Дихнуть народи — буря буде!

Сергій ВОСКРЕКАСЕНКО

●

ЗЕМЛЯКОВІ ФОРРЕСТОЛА ДУЖЕ БЛИЗЬКО ДО ПРЕСТОЛА

На той світ зібрався Пій...
Очевидячки, для нього
Вийшов строк життя земного.
Хто ж на лоб натягне свій
Горезвісну божу тару,
Сиріч, папину тіару?
В Ватікані — справжній бій,
Рвуть горлянки кардинали,
Тичуть піски у аннали,
Блудословлять так і сяк, —
Про тіару мріє всяк.
Сниться кожному тіара,
Та висить над ними хмара:
Вже про все подбав як слід
Їх хазяїн Уолл-стріт.

Сильний бог, та що ж із того?
Уолл-стріт — сильніший бога,
Бог всесильний, та дарма:
В бога доларів нема!..
Розумніші кардинали
Вже давно розміркували,
Хто високий прийме сан:
— Конкурентом нашим спільним
Виступає нині Спіллмен,
Кардинал і комерсант.
— З ним ми будемо спокійні:
Буде бізнес, будуть війни,
Бо як мур за ним стоїть
Бог над богом — Уолл-стріт...
— Землякові Форрестола
Ближче всіх нас до престола...

Слугам божим мало треба:
Щоб трясли гармати небо,
Щоб рікою кров лилась,
Щоб копієчка велась...

Значить, близько до престола
Землякові Форрестола!

І. ЗОЛОТАРЕВСЬКИЙ.

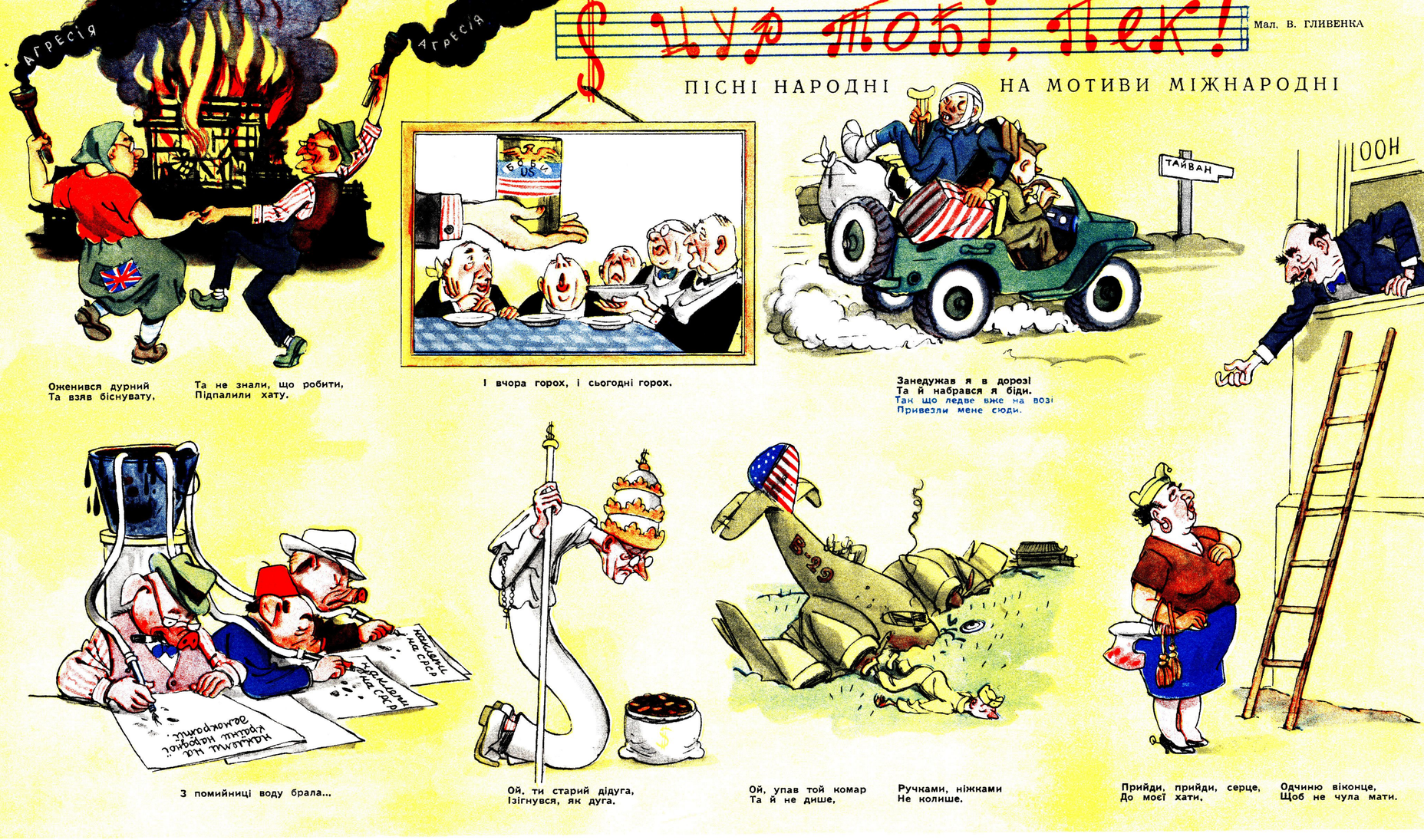

Оженився дурний
Та взяв біснувату,

Та не знали, що робити,
Підпалили хату.

І вчора горох, і сьогодні горох.

Занедужав я в дорозі
Та й набрався я біди.
Так що ледве вже на возі
Привезли мене сюди.

З помийниці воду брала...

Ой, ти старий дідуга,
Ізігнувся, як дуга.

Ой, упав той комар
Та й не дише,

Ручками, ніжками
Не колише.

Прийди, прийди, серце,
До моєї хати,

Одчиню віконце,
Щоб не чула мати.

Оповідання Степана Гмири

Колгоспний університет

Діло було ось як. Приїхав на канікули в Садове з Москви Петро Іванович — син нашої пташниці. Він теж по пташиній лінії пішов. Аспірантуру проходить. Але суть не в цьому. Суть у тому, що саме перед його приїздом закінчили ми будівництво будинку агротехнічної культури.

Завітав він до будинку, оглянув лабораторії, аудиторії, кабінети, бібліотеку.

— Та у вас тут, Степане Ягоровичу, — каже, — не Будинок агротехкультури, а справжнісінький університет.

— Що ти, Петю? — відповідаю. — Звичайний собі будиночок. (Зазнаватись ми не любимо). Який там університет?

— Університет справжній університет, — не погоджується Петя.

Давно вже поїхав з села Петро Іванович, а слово «університет» все крутиться у мене в голові. В поле вийду — воно за мною, збори проведу — воно з голови не вилітає, навіть дома, уявіть собі, не дає мені спокою. І не лише мені, як потім виявилось, а й парторгові нашому, Григорію Івановичу. Довго ми з ним про це говорили, потім правління скликали і всім розповіли про свої думки. В агрогуртках люди, мовляв, перші основи вивчили, а далі як? Зупинятись же не можна, — вперед просуватись треба. І вирішили ми трирічні курси, чи — як ми їх назвали — колгоспний університет організувати. Звичайно, за практикою справа не стане, і агрономи допоможуть. А щодо професури — гірше... Правління ухвалило: відрядити голову колгоспу т. Гмирю, тобто мене, в Одеський сільськогосподарський інститут для переговорів.

Сів я в машину — і в Одесу. Місто мені знайоме. Зайшов до інституту. А там гардеробником дід Сава з нашого села. (Він ще до революції в Одесі поселився). Привітались.

— Як діла у вас в інституті? — запитую.

— Якщо по гардеробній частині, — все гаразд. Не було ще такого випадку, щоб одяг пропадав. А за все останнє директор відповідає.

— А мене, діду, — кажу, — все останнє саме й цікавить. Де я можу побачити директора?

— В конференц-залі, на лекції.

Приходжу в залу, а там людей повнісінько — студенти, професори, доценти. А на трибуні чоловік стоїть. Дуже симпатичний, невеличка борідка, очі такі добрі, трохи хитруваті з-під окулярів світяться. Щось на дошці креслить, а потім бавовник показує. Та який бавовник! Нащо вже ми високий врожай вирощуємо, а такого не бачили...

— Певно, директор інструктує свої наукові сили, — думаю я і потихеньку пробираюсь до трибуни. Коли добрався, він лекцію закінчив. Аплодують всі йому, тиснуть руки.

— Нічого собі, — думаю, — здорово вони перед директором... Інтересно, як у них тут з самокритикою. А вголос кажу:

— Добридень! Я з Миколаївської області, голова колгоспу «Могутній», приїхав до вас у справах...

— Дуже приємно, — відповідає лектор. — Чув я про ваш колгосп багато хорошого. А звідки ви довідались, що я тут?

— Дід Сава сказав, гардеробник.

— Цікаво, — відповідає він. — Так це, виходить, ви за мною до самої Одеси гнались?

— А куди ж я поїхав би? У Москву, чи що?

— Для чого у Москву? Беріть ближче — у Лису Гору, в колгосп «Червона хвиля». Ми ж сусіди по району — я бригадир Петренко Гнат. Може чули?

Тут зібралися люди, прислухаються до нашої розмови.

— Оце так, — кажу я. — В Одесу поїхав лисогорця розшукувати. Я вас прийняв за директора інституту.

— Помилились. Степане Ягоровичу. (І звідки він моє ім'я узнав?) — Директором бути не можу. Ступеня наукового не маю.

— А що ж, — запитую, — вас сюди на трибуну занесло?

— Допомагає він нам, товаришу Гмиря, — втрутився худорлявий чоловік. — Ми виводимо новий сорт бавовнику, а товариш Петренко нам підказує, як краще до питання підходити.

— Допомагає, значить? А ви хто, прибачте, будете? Директор інституту? Дуже приємно. Саме ви мені й потрібні, допоможіть тепер ви нам.

І розповів при всіх, про що колгоспники наші мріють, як задумали колгоспний університет створити.

— Прекрасно, — сказав директор.

Потім він зібрав учену раду (був на ній і Гнат Петренко, він у них вроді нештатний професор) і говорить:

— У нашій країні наука — для народу. Сьогодні нам лекції читав бригадир, а завтра ми організуємо університет в колгоспі...

— ... «Могутній», — підказав я.

Сподобалася професорам наша ідея. З того часу вони щотижня до нас у колгосп приїжджають, лекції на курсах читають. А ми бригадира Микола Пасічника та телятницю Оксану Поліщук до них частенько командируємо. Вони там професорам про свій досвід розповідають. Коротше кажучи, у нас тепер з інститутом встановилося повне взаєморозуміння.

Дипломатична зустріч

Інколи я собі докоряю: «Воював ти, Степане Ягоровичу, нібито й непогано. Ордени тобі дали, а ось дипломатичної стрункі у тебе нема! А що ти робив би, якби тебе на асамблею послали і примусили протягом кількох місяців таке слухати, від чого барабанні перетинки можуть полопатись? Що? Не поїхав би? А коли треба? Так, так, нічого хмуритись, Степане. Ніхто тебе поки що не посилає. Це так, між іншим»...

А докоряю ось чому. Зайхав я в Москву в сорок четвертому — проїздом з госпіталю в Арбузинку (це село наше на Миколаївщині). Вийшов на станцію і бачу: якийсь тип з чемоданом круг мене все тупцює, очицями підморгує.

— Вам чого, громадянине? — запитую.

А він підходить і на вухо мені:

— У мене, старшина, для вашої дружини є розкішний подаруночок...

— Який там ще подаруночок?

— Комбінація! Чисто американська... — А у самого очі блищать, як у кота в сутінках.

— Не цікавить, — кажу. — Знаємо ми ті американські комбінації, вчені.

— Та ні,—каже,—шовк. Можу також запропонувати браслет із американського золота, панчохи «павутинка».

З усього видно: вирішив мене «павутинкою» обплести цей тип. Розходився не на жарт, за рукав мене тягне: тут, мовляв, незручно, — людей багато, ходімо за ріг, все, мовляв, на власні очі побачиш. Іду я за ним і відчуваю — руки в мене засвербіли. Але терпло, йду. Подивимось, думаю, що далі буде. Зайшли ми в тихий провулочок. Злодійкувато озирнувся він сюди-туди, відкрив чемодан і давай з нього свій магазин витягати. Пнеться до мене жіноче плаття примірити, золоті персні на пальці тиче й приказує:

— Це, — каже, — за три віддам. А це — не менше п'яти...

А у мене терпець ось-ось урветься. «Кріпись, Степане!», — стримую себе, а сам кулаки до болю стискаю. Тримаю руки в кишенях, не витягаю. а ноги зовсім поза увагою лишились.

— Ах ти спекулянт нещасний! — пальнув я, — Люди кров проливали на війні, а ти наживатись хочеш? — Та ногою — по чемодану. Розлетілися, звичайно, всякі американські комбінації. Трохи легше стало мені. А він бігає, метушиться. збирає лахміття, та ще, уявіть собі, репетує:

— Я скаржитись буду! Ти ще мене взнаєш!..

— Я не знаю, — кажу. — хто ти такий? Спекулянт ти махровий, ось хто ти!

Тут нас люди оточили, цілком слушні поради дають:

— І чого це ви, товаришу гвардії старшина, з ним панькаєтесь? В міліцію його!

Саме в цей час міліціонер нагодився і обох нас — у відділення. Сиджу. чекаю прийому, а тип біля мене аж піною сходить.

— До начальника, — верещить, — ведіть мене. До найстаршого!

І що ж — повели його туди. Хвилин за п'ятнадцять виходить начальник відділення і до мене:

— Вибачте, каже. гвардії старшина товариш Гмиря, що ми вас затримали. Але хай вам буде відомо, що ви в дипломатичних переговорах брали участь. (А сам сміється). Це, каже, радник американського посольства. Для себе і свого посла старається. Спекулює, заробляє. Це у них бізнесом називається.

Попрощався я з начальником і подався на вокзал. Ледве до поїзда встиг. І думав я дорогою: «Ніякої в тебе, Степане, зовнішньо-політичної пильності немає, коли ти не можеш навіть американського дипломата від звичайного спекулянта відрізнити. А мова? Хіба ж так розмовляють з дипломатами? Один раз зустрівся — і не стримався. А як же то товаришу Вишинському, коли в нього — щодня дипломатичні зустрічі?»..

В. ПОДОЛЬСЬКИЙ.

м. Миколаїв.

З КАРТОТЕКИ ПАЛІЇВ ВІЙНИ

Фотомонтаж Р. МАТУСЕВИЧА

Кривавий кат корейського народу Макартур.

ЗАКОРЕНІЛИЙ...

Мал. Л. КАПЛАНА

— Сьогодні, сер, Радам 33 роки!..
— Пр-роп-паганда!

Олексій ІОНОВ

ХАНДРА

В ДУШІ Анатолія Івановича Прядченка робиться щось непевне, але що саме — цього не може розгадати ніхто.

Біля ганку гуркотить мотор автомобіля, чути мінорний гудок, і майже тої ж хвилини в заводоуправлінні з'являється Анатолій Іванович. Легенько киваючи головою, він одповідає на привітання співробітників і йде до свого директорського кабінету.

Секретарка Ірина Миколаївна вичікує рівно стільки, скільки треба Анатолію Івановичу для того, щоб скинути пальто і поправити свою сивувату зачіску, і потім заходить до нього в кабінет з докладом.

Нещодавно ще Прядченко у таких випадках пропонував їй стільця і, як тільки вона бралася за папери, швиденько запитував: «Ну, що новенького?» А тепер він сидить, похнюпившись, якось не до речі гладить себе по неголеному обличчю, мовчить і неуважно дивиться у вікно, — чи то на жовте листя, чи то на бурий дим, що застилає вдалині доменні печі. Директор, з усього видно, доклада не слухає, і бідолашна Ірина Миколаївна, прочитавши одного папірця, не знає, що їй робити далі. Вона переступає з підбора на підбор, чемненько обсмикує рожеву блузку і теж мовчить. Мовчання це її мучить більше, ніж висмикування волосся з брів, коли Ірина Миколаївна надає своїм бровам форми «ниточки» або «ластів'ячого крила».

— Так. І що далі? — нарешті питає Прядченко, згадавши, що перед ним стоїть секретарка і що він мусить вислухати її доклад, хоч який би він був нудний.

— Запитує Войко, — тихо відповідає Ірина Миколаївна, — чи скоро будуть одвантажені валки дрібносортного верстата? Їхній завод дістав замовлення для «Куйбишевгідробуду», і тому терміново потрібні ці валки.

— Замовлення! — повторює директор і люто кидає в попільницю пучку тютюну з цигарки. — Що далі?

— Інститут із Москви запитує, чи не збереглися в нас в архіві креслення піскомийки. Це їм... «потрібно, — читає вона далі телеграму, — для допомоги будівництву Туркменського каналу»...

— Ач які, їм «потрібно», — перекривляє Анатолій Іванович. — Ні, нічого в нас не збереглося. Що далі? Чи нема чогось із міністерства?

— Є телеграма, — відповідає секретарка, не підводячи очей. — Главк запитує, коли буде відвантажено адресатові тонкий лист.

— Який лист? — гнівно запитує, підстрибуючи на кріслі, Прядченко і дивиться на Ірину Миколаївну так сердито, ніби вона сама складала ту неприємну телеграму і, складаючи, знала, що телеграма так розлютить Прядченка. — Який лист? — з криком перепитує він і починає нервово перегортати настільний календар. — Ось термін — п'ятнадцяте листопада! Чого ж вони хочуть од мене зараз? Є план! Є номенклатура!

— Так, але вони цікавляться, — пояснює Ірина Миколаївна таким винуватим тоном, ніби таки справді телеграма прийшла від неї, — цікавляться, чи не можемо ми виконати це замовлення, раніше.

— Ні, не можемо, — рішуче заявляє Прядченко, знаючи в душі, що говорить він не те, що думає, і від цього ще більше сердиться. — Роздайте ці папери по відділах. Хай начальники відділів одповідають.

— Там вас...

— Сьогодні я не приймаю. Хай не чекають. Я — в цехах, — коротко кидає Анатолій Іванович, хоч секретарка встигла вимовити тільки двоє слів і кивнути головою в бік приймальні.

Директор просить покликати до нього головного інженера і рішуче йде в куток кабінету до вішалки.

Коли вони з інженером ідуть заводським двором і на кожному кроці бачать речі, що про них слід би поговорити толково й спокійно, Анатолій Іванович все ще не може позбавитися нудного почуття, назви якого він не знає, але яке пригнічує його. Очі Прядченка помічають скрізь чогось саме тільки погане.

— Подумати, — говорить він, переступаючи через якийсь рівчак. — Коли вже повкладали труби, а й досі рівчака засипати не можуть. Нарили, накопали, ніби тут не металургійний завод, а табір археологічної експедиції. Хоч би ви, Вячеславе Сергійовичу, нагадали...

— Нагадаю, нагадаю, — заспокоює інженер.

— А що, формовочні машини ще валяються? Коли ж їх уже почнуть установлювати? — запитує Прядченко, помітивши під стіною ливарного цеху купу металічних деталей.

— Вчора якраз я хотів з вами погодити цю справу, так вас увечері не було. Чи не прихворнули?

— Та... так... Одне слово, хандра якась, — скривившись, одказує Анатолій Іванович.

— Треба вам розважитись, одпочити, — радить інженер. — Давайте-но наступного вихідного закотимось кудись на Карлівську греблю або на Дінець, полежимо на бережку, травиці понюхаємо, раків наловимо. Я минулої неділі побродив, знаєте, з рушничкою по ярках, підстрелив якусь пгичку-невеличку. Полювання, воно, хоч і погане, але ж надихався аж ось поки. Повітря в степу, знаєте, аж голова обертом іде... Павутинка літає... Хороше!

— Де вже нам..., — з жалем говорить Прядченко. — Насіла хандра проклята, нічого робити не хочеться...

— Тоді відпустку просіть! Якраз бархатний сезон. Катайте до моря — у Крим або на Кавказ.

— Ех, Вячеславе Сергійовичу! — скрикує Прядченко, і хороша, щира усмішка осяває його лице. — Через отой Крим та Волгу я й захворів. Що робиться на білому світі! На Волзі починають будувати он які греблі, гідростанції, в каракумських пісках прокладають канали. У нас, на Україні, теж таке заварюється, що дух захоплює; прокладуть канал до Криму і скажуть Дніпрові: «Катай, діду, у цей бік!». Ви подивіться, що навкруги робиться! Допіру дзвонить Коляскін і хвалиться — замовлення до них надійшло на ізолятори для волзьких будов. Одвантажують на Сталінград цемент, вугілля, труби, а ми з вами ні в сих, ні в тих...

— Як «ні в сих, ні в тих»!? — посміхнувся інженер. — Ми з вами метал даємо.

— Е, киньте ви, — презирливо відмахнувся Прядченко. — Метал ми давали і п'ять, і п'ятнадцять літ тому. Хочеться новенького. Зробити щось для цих нових будов — оце я розумію! А то сидиш тут, ніби чужоземець, заздриш й іржавієш... Ні, доведеться таки справді прохати путівку на Крим. Хоч колись розкажеш онукам: «От, мовляв, дітки, хоч вірте, хоч ні, але раніше тут, наскільки я пригадую, не було ні води, ні лісів, а лежав самий голий степ»..

Після цієї одвертої розмови Прядченкові ніби трохи полегшало на серці. По цехах він ходив веселіший, розмовляв і жартував з робітниками, але, повернувшись до кабінету, знову занудьгував. Посидівши за столом і не доторкнувшись ні до паперів, ні до телефону, він одягся і пішов із заводу.

— Ти що ж, батьку пішки? — здивувалася дружина. — Я щось не чула, як ти під'їхав.

— Що ви тут понакидали? — сердито запитав Анатолій Іванович, дивлячись собі під ноги.

На підлозі валялись шматки тонкого мідного дроту.

— Монтер приходив електрику ремонтувати, — відповіла дружина.

Прядченко пройшов у кабінет, роздягся й ліг. Надворі вже смеркалось. Не встиг Анатолій Іванович задрімати, як на столі тривожно задзвонив телефон. Прядченко ніби того й чекав: зразу ж схопився й підбіг до телефону.

— Так-так, так-так, — проказував він нетерпляче, і його голос бринів бадьоро. — Та чого ж ви раніше не подзвонили? — скрикнув він пристрасно. — Це ж діло яке! Ага, тонкий лист. Як? І шахтні рейки? Зрозуміло. Ні, я зараз сам поїду. Як, як? Зелену вулицю? Так-так. Без затримки, значить, Донбас — Сталінград! Гаразд, гаразд!

Дружина засвітила лампу, накинула на плечі чоловікові піжаму.

— Лідушо, — поклавши трубку, ласкаво сказав він дружині, — дзвони в гараж, викликай швиденько машину: треба їхати. Ми, виявляється, робимо великі справи, даємо тонкий лист і шахтні рейки для Сталінградської будови.

Хандру Прядченка як злизало.

Він одягся і, зав'язуючи перед дзеркалом галстука, весело наспівував: «Ідьмо, Галю, з нами, з нами козаками...»

АМЕРИКАНЦІ ПРО АМЕРИКУ

Марк ТВЕН

СУМНИЙ СПЕКТАКЛЬ

Американські політичні й комерційні нрави вже не тільки привід для дотепів, це — справжнісінький спектакль. У часи, що передували Джею Гуду, існував лозунг, не позбавлений краси і гучності, що його ми чули скрізь і всюди, вдень і вночі: «Преса — паладіум наших свобод». У ці слова вкладався серйозний смисл, істинний смисл, але вони вже давно стали мертвими і похованими в архіві забуття. Хто відважиться нині повторити їх без саркастичної посмішки?

ПРОСВІТИТЕЛІ

Наш **обов'язок** анексувати ці острови*).

Ми маємо всі можливості ощасливити острів'ян нашим мудрим благодійним правлінням. Ми можемо показати їм нове — злодіїв, від дрібних кишенькових злодюжок до муніципальних грабіжників і розтратників державного добра. Хай ці люди дізнаються, як кумедно виходить, коли таких злодіїв арештовують і віддають до суду, а потім випускають на всі чотири сторони — кого за гроші, кого з причин «політичних зв'язків».

Їм стане просто соромно, що в них до цього часу існувало просте, примітивне правосуддя... Ми можемо завести в них суд присяжних, в складі якого будуть числитись найтупіші, найдурніші люди... Ми зуміємо перетворити цю групу сонних островів в найлюдніший куточок на землі і обдарувати його моральною величчю нашої чудесної, священної цивілізації. Анексія — ось що необхідно бідним острів'янам! Не відмовмо ж у світочі життя людям, що поринули в морок!

ПОРТРЕТ КОЛИШНЬОГО «МІНІСТРА», ЩО ДУЖЕ НАГАДУЄ СУЧАСНОГО ПРЕЗИДЕНТА

Гарріс — американець... Якби його мозок був розвинений в такій же мірі, як і його ноги, то своїм розумом він затьмарив би царя Соломона; якби його скромність дорівнювала його неуцтву, то в порівнянні з ним фіалка здавалась би гордячкою; якби розміри його тіла дорівнювали величині його совісті, то його довелось би розглядати тільки через мікроскоп. Якби його думки були настільки ж грандіозними, як і його слова, то мало було б трьох місяців, щоб обійти кругом таку думку; якби публіка підрядилася сидіти і слухати, доки він не кінчить говорити, то всі його слухачі померли б на місці від старості, а якби йому дали говорити до того часу, доки він не скаже щось путяще, то він простояв би на своїх довгих ногах до самого трубного гласу в день страшного суду.

І в нього вистачило б нахабства перечекати, поки стихне метушня, викликана приходом архангела, і продовжувати знову...

КОРОТКО І ЯСНО

Що я думаю про нашу цивілізацію?

Що вона нікчемна й убога, сповнена жорстокості, суєтності, зухвалості, низькості і лицемірства. Я ненавиджу самий звук цього слова. В ньому — брехня.

Теодор ДРАЙЗЕР

СОРОЧКА, В ГОЛОГО ПОЗИЧЕНА

Слід визнати, що Америці все ще бракує інтелектуальності і культури, гідних цієї назви. Погоня за грошима — ось її єдина очевидна розумова потреба. Ту незначну з дозволу сказати культуру, яка в Америці є (якщо вона є), вона запозичила з-за кордону, головним чином з Англії, а Англію саму треба поставити на шлях справжньої культури...

ВСЮДИ ГРОШІ, ГРОШІ...

Багаторічна традиція вуличного вітійства і ювілейних промов — пустодзвонне красномовство політиканів, найманців і дурнів — привчили нас, американців, вважати себе проникливими, спостережливими, упевненими в собі, ліберальними і т. д. і т. п. І все ж, у нас на очах повільно, але послідовно віднімаються і скасовуються всі наші права... Кругом все гроші, гроші і гроші, а володіє ними все менша й менша кількість людей.

ШАНСИ І ФІНАНСИ

У рядового виборця або дрібного ділка стільки ж шансів здійснити свої так звані права, привілеї, надії, мрії через виборчий бюлетень або яким завгодно іншим шляхом, скільки у п'яти центів — переспорити п'ять мільярдів доларів.

*) Йдеться про Сандвічеві острови, що в часи Твена офіціально вважалися суверенною державою.

Реакційна буржуазна преса замовчує грандіозне мирне будівництво в СРСР.

Мал. В. ГРИГОР'ЄВА

МОВЧАННЯ — ЗОЛОТО

Мал. БЕ-ША

Редактор Ф. МАКІВЧУК. РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Остап ВИШНЯ, О. КОЗЮРЕНКО, О. МИХАЛЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК.

Вид-во ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Адреса редакції: Київ, Коцюбинського, 7. Тел. 5-30-31, 4-65-56 дод. 86 і 81. Передпл. ціна 2 крб. на місяць.

Журнал «Перець» № 20(199) (на украинском языке). Підписано до друку 18. X. 1950 р. Формат 70×105 см. 1 друк. арк.

БФ 03905. Друкарня видавництва ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Київ, Прозорівська, 59. Зам. 4084. Тираж 50.000 прим.

Мал. О. КОЗЮРЕНКА

СЦЕНКА У ПЕКЛІ

У Кореї вбито поплічника Макартура генерала Діна. **(З газет).**

— Отже, генерале Дін, коли ви зволили загубити голову?
— Відразу, як прийшов до влади Трумен.